

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on korjata neljännen ja viidennen rahanpesudirektiivin kansallisessa täytäntöönpanossa havaittuja puutteita. Lakia muutettaisiin lisäksi myös kansallisista lainmuutostarpeista johtuen.

Esityksessä korjataan ja täydennetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain kansainvälisen järjestön merkittäviä julkisia tehtäviä koskevia säännöksiä. Esityksessä myös korjataan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain asetuk-senantovaltuutta koskien valtioneuvoston asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä laissa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.1.1 Merkittävät julkiset tehtävät kansainvälisessä järjestössä tai kansainvälisen järjestön toimipaikassa	5
4.1.2 Asetuksenantovaltuus merkittävistä julkisista tehtävistä	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	5
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	5
4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin	5
4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin	6
4.2.1.3 Vaikutukset kansainvälisiin järjestöihin.....	7
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
4.2.2.1 Vaikutukset kaikkiin valvojiin	7
4.2.2.2 Vaikutukset ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön toimintaan	7
4.2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset	7
4.2.3.1 Vaikutukset tietosuojaan	7
4.2.3.2 Vaikutukset rikosentorjuntaan ja turvallisuuteen sekä rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen	8
5 Lausuntopalaute.....	8
6 Säännöskohtaiset perustelut	8
6.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä.....	8
7 Lakia alemman asteinen sääntely	11
8 Voimaantulo	11
9 Toimeenpano ja seuranta	11
10 Suhde muihin esityksiin.....	12
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	12
LAKIEHDOTUS	14
1. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	14
LIITE	16
RINNAKKAISTEKSTI.....	16
1. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	16

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Vuonna 2017 pantiin kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (jäljempänä *neljäs rahanpesudirektiivi*). Neljäs rahanpesudirektiivi pantiin kansallisesti täytäntöön muun muassa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetulla lailla (444/2017, jäljempänä *rahanpesulaki*) ja rahanpesun selvittelykeskuksesta annetulla lailla (445/2017).

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (jäljempänä *viides rahanpesudirektiivi*) on pantu kansallisesti täytäntöön pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetulla lailla (571/2019), virtuaalivaluutan tarjoajista annetulla lailla (572/2019) sekä muutoksilla muun muassa rahanpesulakiin.

Neljännän ja viidennen rahanpesudirektiivin kansallisessa täytäntöönpanossa on havaittu kansainvälisten järjestöjen merkittäviä julkisia tehtäviä koskevia puutteita. Lisäksi rahanpesulain asetuksenantovaltuuteen koskien valtioneuvoston asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä laissa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä kohdistuu kansallinen lainmuutostarve.

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

2 Nykytila ja sen arviointi

Viidennen rahanpesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on laadittava ja pidettävä ajan tasalla luettelo nimenomaisista tehtävistä, joita kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaan pidetään 3 artiklan 9 alakohtaa sovellettaessa merkittävänä julkisina tehtävinä. Jäsenvaltioiden on pyydettävä kutakin alueillaan akkreditoitua kansainvälistä järjestöä laatimaan ja pitämään ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä 3 artiklan 9 alakohdan soveltamiseksi. Kyseiset luettelot on lähetettävä komissiolle, ja ne voidaan julkistaa. 20 a artikla on pantu kansallisesti täytäntöön lailla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta (573/2019). Rahanpesulain 1 luvun 4 §:ään lisättiin uusi 2 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä. Esitöiden mukaan luettelon ylläpitäminen lain tasolla ei ollut sen yksityiskohtaisuuden ja päivitystarpeen vuoksi perusteltua. Asetuksen oli tarkoitus kattaa sekä kansallisesti merkittävät julkiset tehtävät että kansainvälisten järjestöjen merkittävät julkiset tehtävät. (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 167/2018 vp, s. 93.)

Valtioneuvoston asetuksessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä (610/2019, jäljempänä *PEP-asetus*) säädetään rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä, joissa toimivaa tai toiminutta henkilöä on pidettävä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä. Asetuksen 11 §:n 1 momentissa on määritelty kansainvälinen yhteisö. Pykälän 2 momentissa on listattu tarkemmin 1 momentissa tarkoitettuja kansainvälisiä yhteisöitä.

Viidennen rahanpesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohdan kansallisessa täytäntöönpanossa on havaittu puutteita. Täytäntöönpanossa ei ole otettu riittävällä tavalla huomioon viidennessä rahanpesudirektiivissä käytettyä akkreditoitua kansainvälisen järjestön käsitettä. Lisäksi PEP-asetusta tulisi muuttaa siten, että se sisältäisi kansainvälisten järjestöjen merkittävät julkiset tehtävät vain siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä eli Suomeen akkreditoituneiden kansainvälisten järjestöjen merkittävistä julkisista tehtävistä. Nämä seikat edellyttävät muutosten tekemistä rahanpesulakiin. Lisäksi kutakin Suomeen akkreditoitua kansainvälistä järjestöä olisi pyydettyä laatimaan ja pitämään ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä. Kyseisestä velvollisuudesta olisi säädettävä laissa. Viidennen rahanpesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohdan kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä rahanpesulakiin lisättiin edellä todetusti 1 luvun 4 §:ään uusi 2 momentti, joka sisältää asetuksenantovaltuuden. Valtuuden mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä. Merkittävien julkisten tehtävien lisäksi voimassa olevan PEP-asetuksen 4 §:n 1 momentissa säädetään poliittisesta puolueesta, 10 §:n 1 momentissa valtion kokonaan omistamasta yrityksestä ja 11 §:n 1 ja 2 momenteissa kansainvälisestä yhteisöstä. Rahanpesulainsäädäntöön tehdyn osittaisuudistuksen, jota esitettiin hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta (HE 236/2021 vp) sekä hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täydentämisestä (HE 323/2022 vp), johdosta PEP-asetusta tulisi muuttaa siten, että valtion kokonaan omistaman yrityksen määritelmää muutettaisiin ja asetukseen lisättäisiin valtion enemmistöomisteisen yrityksen ja valtion liikelaitoksen määritelmät. PEP-asetuksen kansainvälisen yhteisön määritelmää tulisi myös muuttaa viidennen rahanpesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohdan johdosta. Tästä syystä asetuksella säänneltäviksi tarkoitettujen asioiden alaa tulisi selkeyttää muuttamalla asetuksenantovaltuutta.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muuttaa rahanpesulakia vastaamaan paremmin neljättä ja viidettä rahanpesudirektiiviä ja täten täydentää direktiivien täytäntöönpanoa. Esityksen tavoitteena on myös puuttua kansallisiin lainmuutostarpeisiin.

Esityksen tavoitteena on korjata ja täydentää rahanpesulain kansainvälisen järjestön merkittäviä julkisia tehtäviä koskevia säännöksiä. Esityksen tavoitteena on myös korjata rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuutta.

Esityksen tavoitteena on tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä, tukea rahanpesu- ja terrorismin rahoittamisrikosten selvittämistä ja paljastamista ja näiden myötä lisätä yhteiskunnallista vakautta sekä suojata rahoitusjärjestelmää väärinkäytöksiltä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Merkittävät julkiset tehtävät kansainvälisessä järjestössä tai kansainvälisen järjestön toimipaikassa

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohtaa siten, että kansainvälisen yhteisön käsite muutettaisiin kansainvälisen järjestön käsitteeseen. Kansainvälinen yhteisö on voimassa olevassa säännöksessä kirjoitettu myös monikossa. Kansainvälinen järjestö –käsitettä käytettäisiin alakohdassa kuitenkin yksikössä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohtaa lisäksi siten, että alakohtaa sovellettaisiin kansainvälisen järjestön johtajan, varajohtajan ja hallituksen jäsenten lisäksi myös hallitusta vastaavan elimen jäseniin.

Esityksessä ehdotetaan myös, että rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan sanamuotoa korjattaisiin. Alakohdan mukaan poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä kansainvälisten yhteisöjen johtajana, varajohtajana ja hallituksen jäsenenä. Säännöksen ja-sana muutettaisiin tai-sanaksi.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohtaa muutettaisiin siten, että merkittäviä julkisia tehtäviä olisivat myös kansainvälisen järjestön toimipaikan johtajan, varajohtajan ja hallituksen jäsenen tehtävät.

Esityksessä ehdotetaan, että rahanpesulaissa säädetään kansainvälisen järjestön velvollisuudesta laatia ja pitää ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisen kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että kansainvälisen järjestön on toimitettava ajantasainen luettelo ulkoministeriölle. Ulkoministeriö puolestaan toimittaa luettelon valtiovarainministeriölle ilman aiheetonta viivytystä.

4.1.2 Asetuksenantovaltuus merkittävistä julkisista tehtävistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuutta siten, että valtioneuvoston asetuksella annettavat tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä koskisivat merkittäviä julkisia tehtäviä siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä. Lisäksi asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että asetuksella voitaisiin myös antaa tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista organisaatioista, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan, siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Esityksessä PEP-asetuksen 11 §:ään sisältyvää kansainvälisen yhteisön määritelmää ehdotetaan muutettavaksi. Tämä muutos sisältyisi esityksessä ainoastaan esityksen perusteluihin ja varsinaisen määritelmän muutos toteutettaisiin muuttamalla PEP-asetuksessa olevaa määritelmää. Kansainvälisen järjestön määritelmän muuttaminen lisää säännöksen soveltamisalaan kuuluvia

kansainvälisiä järjestöjä ja tätä kautta laajentaa poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää laajennetaan siten, että se koskisi myös hallitusta vastaavan elimen jäseniä.

Esityksessä luettelo kansainvälisen järjestön merkittävistä julkisista tehtävistä rajataan koskemaan viidennen rahanpesudirektiivin mukaisesti vain kansainvälisten järjestöjen Suomessa sijaitsevia toimipaikkoja. Nykytilassa kansainvälisten järjestöjen merkittäviä julkisia tehtäviä ovat rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan mukaan kansainvälisten yhteisöjen johtajan, varajohtajan ja hallituksen jäsenen tehtävät. Tarkempia säännöksiä merkittävistä julkisista tehtävistä annetaan PEP-asetuksella, jonka 11 §:ssä kansainvälisen yhteisön käsitettä ei ole rajattu koskemaan vain kansainvälisiä järjestöjä, joilla on Suomessa sijaitseva toimipaikka. Ehdotetun rahanpesulain muutoksen seurauksena kyseistä asetusta tulisi muuttaa siten, että sen 11 §:ssä luetellaan kansainvälisten järjestöjen laatimien luetteloiden mukaiset järjestöjen Suomessa sijaitsevien toimipaikkojen merkittävät julkiset tehtävät. Muutos kaventaisi mahdollisesti kotimaisen poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää. Kotimaisen poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän ulkopuolelle jäävät henkilöt saattaisivat kuitenkin muutoksen jälkeen olla ulkomaisia poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä, mikäli he toimivat ulkomailla johtajana, varajohtajana taikka hallituksen tai hallitusta vastaavan elimen jäsenenä säännöksen soveltamisalaan kuuluvassa kansainvälisessä järjestössä tai kansainvälisen järjestön toimipaikassa, tai tällaisen henkilön perheenjäseniä tai yhtiökumppaneita.

Esityksen ehdotuksella olisi siten vaikutuksia sellaisten kotitalouksien asemaan, joissa on poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä, poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden perheenjäseniä tai poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden yhtiökumppaneita. Poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin ja heidän perheenjäseniinsä sekä poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden yhtiökumppaneihin kohdistuu rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 13 §:n mukaisesti tehostettu tuntemisvelvollisuus. Valtioneuvoston asetuksella menettelyistä asiakkaan tuntemiseksi ja riskitekijöistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä (929/2021) on annettu lisäksi tarkempia säännöksiä tehostetusta tuntemisvelvollisuudesta.

Tehostetut tuntemismenettelyt liittyvät esimerkiksi asiakkaan tunnistamiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen ja niihin sisältyy henkilötietojen käsittelyä. Tehostettu tuntemisvelvollisuus edellyttää ilmoitusvelvolliselta korostuneen huolellista menettelyä, mikä tarkoittaa muun muassa normaalia laajempaa selvitystä ja dokumentaatiota asiakkaan toiminnasta ja palvelujen käytöstä. Tästä voi aiheutua epäsuoria taloudellisia vaikutuksia kotitalouksille. Asiakkaan näkökulmasta tämä voi tarkoittaa palvelujen saamisen hidastumista, mistä voi aiheutua kustannuksia asiakkaalle. Lisäksi asiakas saattaa itse joutua kustantamaan laajemmat selvitykset ja dokumentaatiot.

4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin

Esityksen kansainvälisten järjestöjen merkittäviä julkisia tehtäviä koskevilla ehdotuksilla arvioidaan olevan vaikutuksia rahanpesulain mukaisiin ilmoitusvelvollisiin. Merkittäviä julkisia tehtäviä hoitaviin henkilöihin eli poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin ja heidän perheenjäseniinsä ja yhtiökumppaneihinsa kohdistuu ilmoitusvelvollisen asiakkaina rahanpesulain 3 luvun 13 §:n mukainen tehostettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, mikä edellyttää ilmoitusvelvolliselta korostuneen huolellista menettelyä asiakassuhteessa. Ehdotus edellyttää ilmoitusvelvollisilta toiminnallisia ja tietoteknisiä muutoksia, mistä johtuen rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdasta koskevien muutosten toteuttamiselle tulee varata riittävä siirtymäaika.

4.2.1.3 Vaikutukset kansainvälisiin järjestöihin

Esityksen kansainvälisten järjestöjen merkittäviä julkisia tehtäviä koskevilla ehdotuksilla kansainvälisten järjestöille asetettaisiin velvollisuus laatia ja pitää ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisen kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa. Ehdotuksella arvioidaan olevan vaikutuksia kansainvälisiin järjestöihin, joiden tulee laatia ja pitää ajan tasalla kyseisiä luetteloita. Ehdotus kasvattaisi kansainvälisten järjestöjen hallinnollista taakkaa ja ehdotuksesta aiheutuisi hallinnollisia kustannuksia järjestöille. Näiden vaikutusten voidaan kuitenkin arvioida olevan vähäisiä, sillä kyse on melko kevyestä velvoitteesta ja sen kohteena olevien kansainvälisten järjestöjen määrä on vähäinen¹.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

4.2.2.1 Vaikutukset kaikkiin valvojiin

Esityksen kansainvälisten järjestöjen merkittäviä julkisia tehtäviä koskevilla ehdotuksilla arvioidaan olevan vaikutuksia rahanpesulain mukaisiin valvojiin. Ehdotus edellyttää valvojilta toiminnallisia muutoksia. Edellytettyjen muutosten voidaan kuitenkin arvioida olevan vaikutuksiltaan vähäisiä.

4.2.2.2 Vaikutukset ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön toimintaan

Esityksessä ehdotetaan, että kansainvälisen järjestön olisi toimitettava ajantasainen luettelo kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan merkittävistä julkisista tehtävistä ulkoministeriölle. Ulkoministeriö toimittaisi luettelon puolestaan valtiovarainministeriölle. PEP-asetuksen tulisi sisältää luetteloihin perustuva listaus kansainvälisten järjestöjen Suomessa sijaitsevien toimipaikkojen merkittävistä julkisista tehtävistä. PEP-asetuksen sisältämää listausta olisi muutettava, kun valtiovarainministeriölle toimitetaan ajantasainen luettelo. Ehdotus lisää siten ulkoministeriön ja valtiovarainministeriön hallinnollista taakkaa.

4.2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

4.2.3.1 Vaikutukset tietosuojaan

Esityksessä ehdotetaan poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän muuttamista siten, että kotimaisten kansainvälisessä järjestössä merkittävässä julkisessa tehtävässä toimivien henkilöiden määritelmä mahdollisesti kaventuisi, mikä merkitsisi asiakkaan tuntemiseen liittyvän tehostetun tuntemisvelvollisuuden kaventumista. On kuitenkin mahdollista, että kokonaisuutena tehostettu tuntemisvelvollisuus pysyy ennallaan, mikäli henkilöt katsotaan muutoksen jälkeen ulkomaisiksi poliittisesti vaikutusvaltaisiksi henkilöiksi. Muutoksen seurauksena tehostettu tuntemisvelvollisuus siis joko kapenee tai pysyy ennallaan. Asiakkaiden henkilötietojen ja yksityiselämän suojan voidaan siten tältä osin katsoa joko parantuvan tai säilyvän ennallaan.

Esityksessä ehdotetaan myös kansainvälisen järjestön määritelmän muuttamista siitä, mikä on kansainvälisen yhteisön määritelmä PEP-asetuksen 11 §:n 1 momentissa. Tämä muutos sisältyisi esityksessä ainoastaan esityksen perusteluihin ja varsinainen määritelmän muutos toteutettaisiin muuttamalla PEP-asetuksessa olevaa määritelmää. Kansainvälisen järjestön määritelmän

---

¹ Esityksen laatimisen hetkellä kansainvälisten järjestöjen Suomessa sijaitsevia toimipaikkoja oli kymmenen (Ulkoministeriö: Representation of international organisations in Finland. Saantitapa <https://um.fi/representation-of-international-organisations-in-finland>).

muuttaminen lisää säännöksen soveltamisalaan kuuluvia kansainvälisiä järjestöjä ja tätä kautta laajentaa poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että rahanpesulain kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää laajennetaan siten, että se koskisi myös hallitusta vastaavan elimen jäseniä. Ehdotetut muutokset merkitsevät asiakkaan tuntemiseen liittyvän tehostetun tuntemisvelvollisuuden laajentamista suhteessa voimassa oleviin säännöksiin, mikä kaventaisi asiakkaan henkilötietojen ja yksityiselämän suojaa.

4.2.3.2 Vaikutukset rikosentorjuntaan ja turvallisuuteen sekä rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen

Kansainvälisten järjestöjen ja kansainvälisten järjestöjen toimipaikkojen merkittäviä julkisia tehtäviä koskevat muutokset edistäisivät rahanpesun estämistä muun muassa tilanteissa, joissa kansainvälisen järjestön tai kansainvälisen järjestön toimipaikan merkittävää julkista tehtävää hoitava henkilö tai tällaisen henkilön perheenjäsen tai yhtiökumppani pyrkisi häivyttämään esi-merkiksi korruptiolla tai muulla laittomalla tavalla saatujen varojen alkuperää.

5 Lausuntopalaute

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

1 luku Yleiset säännökset

4 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin *11 kohdan j alakohtaa* ehdotetaan muutettavaksi niin, että kohdassa käytetty kansainvälisen yhteisön käsite muutetaan kansainvälisen järjestön käsitteeseen. Muutoksen tarkoituksena on selkeyttää rahanpesulain sääntelyä. Viidennen rahanpesudirektiivin englanninkielisessä versiossa käytetty termi *international organisation* tarkoittaa nimenomaisesti kansainvälistä järjestöä, joka on kapeampi käsite kuin kansainvälinen yhteisö.

Kansainvälinen yhteisö on voimassa olevassa alakohdassa kirjoitettu myös monikossa. Kansainvälinen järjestö –käsitettä käytettäisiin alakohdassa kuitenkin yksikössä. Muutoksen tavoitteena olisi selkeyttää kyseistä lainkohtaa, sillä monikossa kirjoitettuna sen on mahdollista katsoa edellyttävän, että henkilö toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä useammassa kuin yhdessä kansainvälisessä järjestössä, jotta henkilö täyttäisi poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän.

Pykälän 1 momentin *11 kohdan j alakohtaa* ehdotetaan lisäksi muutettavaksi niin, että kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmä koskisi myös hallitusta vastaavan elimen jäsentä. Muutos olisi seurausta neljännestä rahanpesudirektiivistä, jonka 3 artiklan 9 kohdan h alakohdan mukaan direktiivissä tarkoitetaan 'poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä' luonnollista henkilöä, joka toimii tai on toiminut merkittävässä julkisissa tehtävissä ja joita ovat muun muassa seuraavat: kansainvälisen järjestön johtajat, varajohtajat ja johtokunnan tai vastaavan jäsenet. Englanninkielisessä versiossa johtokunnasta käytetään termiä *board*, joka voidaan kääntää johtokunnan sijaan myös hallitukseksi.

Pykälän 1 momentin *11 kohdan j alakohtaa* ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että säännöksen ja-sana muutettaisiin tai-sanaksi. Voimassa olevan määritelmän sanamuodonmukaisen tulkinnan mukaan voitaisiin edellyttää, että henkilö toimii samanaikaisesti kansainvälisen yhteisön johtajana, varajohtajana ja hallituksen jäsenenä ollakseen poliittisesti vaikutusvaltainen

henkilö. Määritelmän on kuitenkin tarkoitus kattaa myös erikseen kaikki kyseiset roolit, mistä syystä säännöksen ja-sana olisi muutettava tai-sanaksi.

Pykälän 1 momentin 11 kohdan j alakohdtaa ehdotetaan myös muutettavan siten, että merkittäviä julkisia tehtäviä olisivat myös kansainvälisen järjestön toimipaikan johtajan, varajohtajan ja hallituksen jäsenen tehtävät. Muutos perustuu viidennen rahapesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pyydettävä kutakin alueillaan akkreditoitua kansainvälistä järjestöä laatimaan ja pitämään ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä 3 artiklan 9 alakohdan soveltamiseksi.

Viides rahapesudirektiivi ei sisällä kansainvälisen järjestön, eikä akkreditoitun kansainvälisen järjestön määritelmää. Kansainvälisessä oikeudessa kansainväliselle järjestölle ei ole yhtä vakiintunutta määritelmää. Tässä hallituksen esityksessä kansainvälisen järjestön määritelmän muodostamisessa on tukeuduttu aihetta käsittelevään oikeuskirjallisuuteen (muun muassa Sands Q.C., Philippe & Klein, Pierre: *Bowett's Law of International Institutions*, s. 15–16. Sixth Edition 2009. Sweet & Maxwell) siten, että määritelmä olisi riittävän kattava.

Näin ollen kansainvälinen järjestö olisi säännöksessä organisaatio:

- 1) jonka jäsenistö koostuu valtioista tai muista kansainvälisistä järjestöistä;
- 2) joka on perustettu valtiosopimuksella tai muulla kansainvälisen oikeuden sääntelemällä asiakirjalla;
- 3) jolla on jäsenistään erillinen itsenäinen tahto;
- 4) jolla on oikeushenkilöllisyys.

Määritelmä eroaa PEP-asetuksen 11 §:n 1 momentin kansainvälisen yhteisön määritelmästä, joka on johdettu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n alaisen hallitusten välisen toimintaryhmän *Financial Action Task Forcen* (jäljempänä *FATF*) vuoden 2012 suositusten kansainvälisten järjestöjen määritelmästä. Kyseistä määritelmää voidaan kuitenkin pitää liian suppeana, sillä se jättää osan kansainvälisistä järjestöistä määritelmän ulkopuolelle. Säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle ei ole perusteltua jättää sellaisia kansainvälisiä järjestöjä, joita ei ole perustettu valtioiden välillä tehdyillä valtiosopimuksilla, eikä sellaisia järjestöjä, joita kohdellaan valtioissa institutionaalisina yksikköinä, joilla on taloudellisia intressejä. Edellytystä, jonka mukaan organisaatiot tulee voida tunnustaa niissä valtioissa, joissa ne toimivat, voidaan puolestaan pitää merkitykseltään epäselvänä.

Suomessa akkreditoinnin käsitettä käytetään vakiintuneesti vain diplomaattisten edustustojen päälliköiden akkreditoinnin yhteydessä. Akkreditoinnista olisi täten perusteltua käyttää tässä yhteydessä toista käsitettä. Akkreditoitusta kansainvälisestä järjestöstä käytettäisiin säännöksessä kansainvälisen järjestön toimipaikan käsitettä. Kansainvälisen järjestön toimipaikalla tarkoitettaisiin toimipaikkaa, jonka asemasta on tehty toimipaikkasopimus kansainvälisen järjestön ja valtion välillä. Lisäksi toimipaikan tulee sijaita valtiossa, jonka kanssa kansainvälinen järjestö on tehnyt toimipaikkasopimuksen.

Viidennen rahapesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohdan mukaan henkilön katsominen rahapesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan mukaiseksi kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaiseksi henkilöksi edellyttää, että henkilö toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä kansainvälisen järjestön kyseessä olevaan jäsenvaltioon sijoittautuneessa toimipaikassa. Henkilö voi olla rahapesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan

mukainen kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö myös, jos hän on merkittävässä julkisessa tehtävässä Euroopan unionin ulkopuolella toimivassa kansainvälisessä järjestössä, jolla ei ole toimipaikkaa.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtioneuvoston asetuksella annettavat tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä koskisivat kotimaisia merkittäviä julkisia tehtäviä. Voimassa oleva PEP-asetus kattaa sekä kansallisesti merkittävät julkiset tehtävät että kansainvälisten järjestöjen merkittävät julkiset tehtävät (HE 167/2018 vp, s. 93). Ehdotuksella asetusta muutettaisiin siten, että se kattaisi vain kotimaiset merkittävät julkiset tehtävät myös kansainvälisten järjestöjen osalta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että momentin asetuksenantovaltuus mahdollistaisi tarkempien säännösten antamisen valtioneuvoston asetuksella myös rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaisista organisaatioista, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan, siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä. Organisaation käsite kattaisi säännöksessä kaikki sellaiset organisaatiot, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan. Tältä osin valtuus kirjoitettaisiin muotoon ”voidaan antaa tarkempia säännöksiä”, koska asetus ei sisällä tarkempia säännöksiä kaikista rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 11 kohdan organisaatioista, joissa kotimaisia merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan.

Asetuksenantovaltuus on lisätty rahanpesulakiin lailla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta (573/2019). Talousvaliokunta ei mietinnössään esittänyt muutoksia asetuksenantovaltuutta koskevaan säännökseen. Muutos merkitsisi asetuksenantovaltuuden muodollista laajentamista. Kuitenkin jo voimassa olevan PEP-asetuksen 4 §:n 1 momentissa säädetään poliittisesta puolueesta, 10 §:n 1 momentissa valtion kokonaan omistamasta yrityksestä ja 11 §:n 1 ja 2 momenteissa kansainvälisestä yhteisöstä. Asetuksen sisältää kansainvälisen yhteisön käsitettä tulisi kuitenkin ehdotuksen johdosta muuttaa. Lisäksi asetusta tulisi muuttaa neljännessä rahanpesudirektiivistä sekä kansallisista lainmuutostarpeista johtuen. Tällöin asetuksen valtion kokonaan omistaman yrityksen määritelmää tulisi muuttaa ja asetukseen tulisi lisätä valtion enemmistöomistaisen yrityksen ja valtion liikelaitoksen määritelmät. Asetuksenantovaltuuden muuttaminen selkeyttäisi asetuksella säänneltäviksi tarkoitettujen asioiden alaa.

3 luku Asiakkaan tunteminen

13 b §. *Kansainvälisen järjestön velvollisuus laatia luettelo Suomessa sijaitsevan toimipaikkansa merkittävistä julkisista tehtävistä.* Esityksessä rahanpesulain 3 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 b §, jossa säädettäisiin kansainvälisen järjestön velvollisuudesta laatia ja pitää ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa. Muutos perustuu viidennen rahanpesudirektiivin 20 a artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pyydettävä kutakin alueillaan akkreditoitua kansainvälistä järjestöä laatimaan ja pitämään ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisessä kansainvälisessä järjestössä 3 artiklan 9 alakohdan soveltamiseksi.

Edellä 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan säännöskohtaisten perusteluiden yhteydessä on määritelty, mitä tarkoitetaan kansainvälisellä järjestöllä ja akkreditoitulla kansainvälisellä järjestöllä. Koska ehdotettu 13 b § koskisi kuitenkin vain Suomeen akkreditoituneita kansainvälisiä järjestöjä, käytettäisiin alueelle akkreditoitusta kansainvälisestä järjestöstä säännöksessä käsitettä kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitseva toimipaikka. Kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevalla toimipaikalla tarkoitettaisiin toimipaikkaa kansainvälisessä järjestössä, jonka asemasta on tehty toimipaikkasopimus kansainvälisen järjestön ja Suomen välillä. Lisäksi toimipaikan tulee sijaita Suomessa.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi kansainvälisen järjestön velvollisuudesta toimittaa ulkoministeriölle ajantasainen luettelo järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan merkittävistä julkisista tehtävistä. Luettelot toimitettaisiin ulkoministeriön protokollapalveluille, sillä protokollapalveluissa hoidetaan myös muuta yhteydenpitoa kansainvälisiin järjestöihin liittyen kansainvälisten järjestöjen yleiseen käytännön toimintaan ja toimipaikkasopimusten täytäntöönpanoon.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ulkoministeriön velvollisuudesta toimittaa 1 momentissa tarkoitettu luettelo valtiovarainministeriölle ilman aiheetonta viivytystä.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohdan määritelmää poliittisesti vaikutusvaltaisesta henkilöstä. Esityksessä ehdotetaan myös uuden 13 b §:n lisäämistä rahanpesulain 3 lukuun, jossa säädettäisiin kansainvälisen järjestön velvollisuudesta laatia ja ylläpitää luettelo järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan merkittävistä julkisista tehtävistä. Muutosten johdosta PEP-asetuksen kansainvälisiä yhteisöjä koskevaa säännöstä olisi muutettava siten, että siinä käytetty kansainvälisen yhteisön käsite vaihdettaisiin kansainvälisen järjestön ja kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan käsitteisiin. Myös asetuksen sisältämää kansainvälisen yhteisön määritelmää tulisi muuttaa ja kansainvälisen järjestön merkittävien julkisten tehtävien listauksessa ottaa huomioon esityksessä ehdotettu muutos, jolla kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmä muutetaan kattamaan myös hallitusta vastaavan elimen jäsenet. Asetukseen tulisi lisätä listaus kansainvälisten järjestöjen Suomessa sijaitsevien toimipaikkojen merkittävistä julkisista tehtävistä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 2 momentin asetuksenantovaltuuden muuttamista. Voimassa olevan asetuksenantovaltuuden mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä. Muutoksen seurauksena asetuksessa säädettäisiin merkittävistä julkisista tehtävistä vain siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset myös rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista organisaatioista, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan, siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä. Jo voimassa olevan PEP-asetuksen 4 §:n 1 momentissa säädetään poliittisesta puolueesta, 10 §:n 1 momentissa valtion kokonaan omistamasta yrityksestä ja 11 §:n 1 ja 2 momenteissa kansainvälisestä yhteisöstä. Asetuksen sisältämää kansainvälisen yhteisön käsitettä tulisi kuitenkin ehdotuksen johdosta muuttaa. Lisäksi asetusta tulisi muuttaa neljännessä rahanpesudirektiivistä sekä kansallisista lainmuutostarpeista johtuen. Tällöin asetuksen valtion kokonaan omistaman yrityksen määritelmää tulisi muuttaa ja asetuksen tulisi lisätä valtion enemmistöomistuksen yrityksen ja valtion liikelaitoksen määritelmät. Asetuksenantovaltuuden muuttaminen selkeyttäisi asetuksella säänneltäviksi tarkoitettujen asioiden alaa.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan keväällä 2024.

9 Toimeenpano ja seuranta

Lain toimivuutta seurataan valtiovarainministeriön ja sisäministeriön toimesta muun muassa kansallisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen työryhmien puitteissa ja keskeisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen toimijoiden kanssa käytävien keskuste-

lujen pohjalta. Erityisesti rahanpesulain 7 luvun 1 §:ssä valvomaan säädetyillä valvontaviranomaisilla ja asianajajayhdistyksellä on mahdollisuus valvontatehtäviä suorittaessaan havaita lainmuutosten vaikutusta säännösten toimeenpanoon ja toimivuuteen sekä antaa valvottavilleen ohjeistusta erikseen tarpeelliseksi katsotuilta osin.

10 Suhde muihin esityksiin

Esityksen suhdetta muihin esityksiin on avattu tarkemmin luvussa 7 Alemman asteinen sääntely.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 10 §:ssä turvataan yksityiselämän suoja. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kansainvälisen järjestön määritelmää muutetaan siitä, mikä on kansainvälisen yhteisön käsite PEP-asetuksen 11 §:n 1 momentissa. Tämä muutos sisältyisi esityksessä ainoastaan esityksen perusteluihin ja varsinainen määritelmän muutos toteutettaisiin muuttamalla PEP-asetuksessa olevaa määritelmää. Kansainvälisen järjestön määritelmän muuttaminen lisää säännöksen soveltamisalaa kuuluvia kansainvälisiä järjestöjä ja tätä kautta laajentaa poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää.

Esityksessä ehdotetaan myös, että kansainvälisen järjestön poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmä laajennetaan kattamaan myös hallitusta vastaavan elimen jäsenet.

Poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin ja heidän perheenjäseniinsä sekä poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden yhtiökumppaneihin kohdistuu rahanpesulain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 13 §:n mukaisesti tehostettu tuntemisvelvollisuus. Valtioneuvoston asetuksella menettelyistä asiakkaan tuntemiseksi ja riskitekijöistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä on annettu lisäksi tarkempia säännöksiä tehostetusta tuntemisvelvollisuudesta. Tehostetut tuntemismenettelyt liittyvät esimerkiksi asiakkaan tunnistamiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen ja niihin sisältyy henkilötietojen käsittelyä.

Ehdotetut muutokset merkitsevät siten asiakkaan tuntemiseen liittyvän tehostetun tuntemisvelvollisuuden laajentamista suhteessa nykytilaan, millä voidaan arvioida olevan vaikutusta perustuslain 10 §:n mukaiseen yksityiselämän suojaan. Ehdotuksia pidetään välttämättömänä tehokkaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi, jota EU:n rahanpesudirektiivit edellyttävät. Ehdotettujen muutosten vaikutukset yksityiselämän suojaan olisivat oikeasuhteisia, koska säännösten sisältämät rajoitukset ovat tarkkarajaisia, riittävän täsmällisesti määritettyjä ja niiden olennainen sisältö ilmenee säännöksistä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kotimaisten kansainvälisten järjestöjen merkittävien julkisten tehtävien osalta kansainvälisen yhteisön käsite muutettaisiin kansainvälisen järjestön toimipaikan käsitteeseen, mikä mahdollisesti kaventaisi rahanpesulain mukaisia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien säännösten soveltamisalaa, koska soveltamisalan piiriin kuuluvien kotimaisten henkilöiden ryhmä mahdollisesti supistuisi. Esityksessä ehdotetun muutoksen myötä rahanpesulain mukaisten tehostetun tuntemisvelvollisuuden toimenpiteiden vaikutukset poistuisivat siten mahdollisesti sellaisten kotimaisten poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden osalta, joiden ei muutoksen jälkeen enää katsota olevan poliittisesti vaikutusvaltaisia henkilöitä sekä tällaisten henkilöiden perheenjäsenten ja yhtiökumppaneiden osalta. Esitys parantaisi mahdollisesti henkilötietojen suojaa, kun tehostettua tuntemismenettelyä ei tarvitsisi enää soveltaa henkilöihin, joiden osalta viides rahanpesudirektiivi ei edellytä tehostettua tuntemismenettelyä. On kuitenkin mahdollista, että henkilöt olisivat muutoksen jälkeen ulkomaisia poliittisesti vai-

kutusvaltaisia henkilöitä, mikäli he toimivat ulkomailla johtajana, varajohtajana taikka hallituksen tai vastaavan elimen jäsenenä säännöksen soveltamisalaan kuuluvassa kansainvälisessä järjestössä tai kansainvälisen järjestön toimipaikassa, tai tällaisen henkilön perheenjäseniä tai yhtiökumppaneita. Tällöin henkilöihin kohdistuisi edelleen tehostettu tuntemisvelvollisuus.

Perustuslain 13 §:ssä on turvattu kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Edellä mainitun säännöksen 2 momentin mukaan jokaisella on yhdistymisvapaus, siihen kuuluu oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi. Esityksen mukaan kansainvälisen järjestön tulisi laatia ja pitää yllä ajan tasalla olevaa luetteloa merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisen kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa, eikä tällä velvoitteella voida katsoa olevan vaikutuksia kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen esityksessä esitetyt muutokset ovat sopusoinnussa perustuslain kanssa ja ne voidaan antaa tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

1.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohta ja 1 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 573/2019, sekä *lisätään* 3 lukuun uusi 13 b § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä:

j) kansainvälisen järjestön tai kansainvälisen järjestön toimipaikan johtajana, varajohtajana taikka hallituksen tai vastaavan jäsenenä;

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista organisaatioista, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan, siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä.

3 luku

Asiakkaan tunteminen

13 b §

Kansainvälisen järjestön velvollisuus laatia luettelo Suomessa sijaitsevan toimipaikkansa merkittävistä julkisista tehtävistä

Kansainvälisen järjestön on laadittava ja pidettävä ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisen kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa. Kansainvälisen järjestön on toimitettava ajantasainen luettelo ulkoministeriölle ilman aiheetonta viivytystä.

Ulkoministeriö toimittaa valtiovarainministeriölle ilman aiheetonta viivytystä kansainväliseltä järjestöltä saamansa 1 momentissa tarkoitetun ajantasaisen luettelon kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan merkittävistä julkisista tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momentin 11 kohdan j alakohta ja 1 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 573/2019, sekä lisätään 3 lukuun uusi 13 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä;

11) *poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä* luonnollista henkilöä, joka toimii merkittävässä julkisessa tehtävässä;

j) *kansainvälisten yhteisöjen* johtajana, varajohtajana ja hallituksen jäsenenä;

j) *kansainvälisen järjestön tai kansainvälisen järjestön toimipaikan* johtajana, varajohtajana *taikka* hallituksen tai vastaavan jäsenenä;

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista merkittävistä julkisista tehtävistä *siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä*. Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetuista organisaatioista, joissa merkittäviä julkisia tehtäviä hoidetaan, *siltä osin kuin on kyse kotimaisista merkittävistä julkisista tehtävistä*.

Voimassa oleva laki

3 luku

Asiakkaan tunteminen

uusi 13 b §

Ehdotus

3 luku

Asiakkaan tunteminen

13 b §

***Kansainvälisen järjestön velvollisuus laatia luettelo Suomessa sijaitsevan toimipaik-
kansa merkittävistä julkisista tehtävistä***

Kansainvälisen järjestön on laadittava ja pidettävä ajan tasalla luettelo merkittävistä julkisista tehtävistä kyseisen kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevassa toimipaikassa. Kansainvälisen järjestön on toimitettava ajantasainen luettelo ulkoministeriölle ilman aiheetonta viivytystä.

Ulkoministeriö toimittaa valtiovarainministeriölle ilman aiheetonta viivytystä kansainväliseltä järjestöltä saamansa 1 momentissa tarkoitetun ajantasaisen luettelon kansainvälisen järjestön Suomessa sijaitsevan toimipaikan merkittävistä julkisista tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..